

**Sprawozdanie z działalności
Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej
w roku akademickim 1995/1996**

1. KADRY

Stan zatrudnienia w etatach

Stan na dzień	Naucz. akadem.	Służba biblioteczna	Informatyk	Prac. ek.-admin.	Ogółem
01.09.1995	5	44,5	1	1	51,5
31.12.1995	5	43,5	1	1	50,5
31.06.1996	5	44,5	1	1	51,5

Od 1 października 1995r. powierzono funkcję dyrektora dotychczasowo p.o. dyrektora mgr Halinie Ganińskiej.

W sieci bibliotek instytutowych, podlegających administracyjnie dyrekcji instytutów, jest zatrudnionych 20 pracowników etatowych.

2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA. USPRAWNIENIA

W roku 1995/1996 wykonywano podstawowe zadania w dotychczasowej strukturze organizacyjnej. Stopniowo, w ciągu roku akademickiego, poszerzano zespół obsługi informatycznej Biblioteki, który zapewnia:

- (1) bardziej rytmiczne funkcjonowanie procesów: gromadzenia, katalogowania i wypożyczania zbiorów w obecnym systemie informatycznym oraz
- (2) poszerzenie usług informacyjnych (bazy danych na CD-ROM i dyskietkach, bazy własne w systemie micro CDS-ISIS, dostęp i usługi w sieci INTERNET) jak i
- (3) bardziej ekonomiczne wykorzystanie, choć znacznie zużytego i przestarzałego, sprzętu komputerowego.

Ze względu na trwające przygotowania do wdrażania zintegrowanego systemu bibliotecznego, opartego o „Projekt automatyzacji bibliotek naukowych m. Poznania” i środki z amerykańskiej Fundacji A.W. Mellona, oraz dążenie do zintegrowania usług informacyjnych Biblioteki z usługami innych krajowych bibliotek naukowych przy wykorzystaniu sieci komputerowych, koniecznym staje się formalne powołanie takiego zespołu, w ramach struktury organizacyjnej Biblioteki.

Od 15 listopada 1995r. zorganizowano stanowisko usług informacyjnych z baz danych na CD-ROM w Czytelni Czasopism na Piotrowie.

Utworzono z dniem 1 lutego 1996r. stanowisko pracy do kontroli zbiorów bibliotecznych i archiwizowania dokumentacji aktowej; jest to wynikiem zastosowania się do Instrukcji Ministerstwa Kultury i Sztuki z dnia 15 maja 1984r. w sprawie zasad ewidencji materiałów bibliotecznych, ich wyceny i inwentaryzacji oraz odpisywania ubytków w tych materiałach (Dz.Ust.MK i Szt. nr 7 poz.34) oraz Zarządzenia Nr 23 Rektora PP z 12 grudnia 1995r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego wykazu akt oraz instrukcji archiwalnej.

Zmieniono, z dniem 14 lutego 1996r., „drogę” wydawnictw ciągłych, przywracając naturalny tok, tj. z Działu Gromadzenia do Sekcji Opracowania wydawnictw ciągłych, gdzie natychmiast dokonuje się bieżącego wpisu informacji o wpływie numeru do katalogu alfabetycznego, a dopiero potem (ale dnia następnego, bez przetrzymywania tytułu w pracowni) do Czytelni Czasopism; zapewnia to prawidłową informację o wpływach i możliwość natychmiastowego dokonania adnotacji w katalogu o zmianie tytułu i innych zmianach czy decyzjach wydawniczych. Przygotowano projekt wyposażenia Czytelni Niemieckiej.

Wprowadzono coroczne ogólne zebrania sprawozdawczo-informacyjne pracowników Biblioteki Głównej PP i bibliotek instytutowych oraz comiesięczne narady robocze kierowników oddziałów z dyrektorem biblioteki.

3. ZBIORY BIBLIOTECZNE

(gromadzenie, opracowanie)

Biblioteka Główna PP gromadziła książki, wydawnictwa ciągłe i normy poprzez: zakup i prenumeratę (dotyczy czasopism), wymianę krajową i zagraniczną oraz uzyskiwanie książek z darów. Druki zwarte z bieżącego wpływu zostały skatalogowane, zinwentaryzowane i sklasyfikowane wg UKD; informacja o nich znajduje się w katalogach: komputerowym i kartkowych. Kolejne roczniki wydawnictw ciągłych zostały wpisane do inwentarza, natomiast informacja o bieżącym wpływie vol./numerów/zeszytów została wpisana do katalogów kartkowych. Opracowano również zbiory specjalne, tj. normy.

Stan zbiorów Biblioteki Głównej na 31 grudnia 1995r. przedstawia się następująco:

(1) Druki zwarte

Ogółem 208.930 wol.; W ciągu roku przybyło 3654 wol. druków nowych, tj. o 844 wol. więcej niż w ciągu roku 1994 (wzrost o 33,03% !) – w tym: 1854 wol. z zakupu (50,74%) a 1800 wol. z darów, wymiany i innych źródeł (49,26%). W roku 1994 przybyło 2810 wol., w tym z zakupu 1299 wol. Jednakże, na skutek przeprowadzonej selekcji wyłączono ze zbiorów i spisano z inwentarza 4266 wol. pozycji zdezaktualizowanych. Zatem, w stosunku do stanu z 31 grudnia 1994r. (209.542 wol.), zbiór druków zwartych pomniejszył się o 612 egz. Tj. o 0,29%.

(2) Czasopisma i inne wydawnictwa ciągłe

Ogółem 78995 wol.; w ciągu roku przybyło 1260 wol. w jedn. inwentarzowych (co stanowi 7272 jedn. wydawniczych i otrzymanych zarejestrowanych), tj. o 20 wol. mniej niż w ciągu roku 1994.

Zatem, w stosunku do stanu z 31 grudnia 1994r. (77.735 wol.), zbiór wydawnictw ciągłych wzrósł o 1,62%. W wyniku selekcji zbioru wydawnictw ciągłych przygotowano do spisania z inwentarzu w roku 1996 2641 wol. w jedn. inw.

Stan wydawnictw ciągłych bieżących: zamówione w 1994r. na 1995r. ogółem 720 tytułów, w tym 324 polskie i 394 tytuły importowane (332 z prenumeraty).

(3) Zbiory specjalne (mikroformy, normy, literatura fachowa)

Ogółem 39247 jedn.; w ciągu roku przybyło 376 jedn. obl. Norm. W stosunku do 31 grudnia 1994r. (38.871 jedn.), odnotowano wzrost o 0,96%.

Ogółem stan zbiorów Biblioteki Głównej na 31 grudnia 1995r. wynosi 327.172 jedn. obl. W stosunku do 31 grudnia 1994r. (326.148 jedn.) wzrost wynosi 0,31%.

(4) Zbiory bibliotek instytutowych

Druków zwartych 184.401 wol., 10914 wol. czasopism (521 tytułów bieżących), 79.710 jedn. zbiorów specjalnych tj. ogółem 275.025 jedn. obl., co stanowi w stosunku do 31 grudnia 1993r. (268.643 jedn.) wzrost o 2,37%, czyli roczny średni wzrost wynosi 1,18%.

(5) Skontrum zbiorów bibliotecznych

Od lipca 1995r. rozpoczęto w nowym zespole przeprowadzanie skontrum zbiorów bibliotecznych w Bibliotece Głównej i bibliotekach instytutowych; prace są zaplanowane na lata 1995 – 2000. Wyniki kontroli pozwolą potwierdzić rzeczywisty stan liczbowy zbiorów.

4. UDOŚTĘPNIANIE ZBIORÓW

Zbiory biblioteczne udostępniano w budynkach Biblioteki na Wildzie i ul. Piotrowo 3 w wypożyczalniach: ogólnej miejscowej i międzybibliotecznej oraz czytelnich: ogólnej, czasopism i informacji naukowej. Biblioteka dysponuje nadal tylko 64 miejscami dla czytelników na Piotrowie i 15 w Oddziale Informacji Naukowej. W sali katalogowej jest 19 miejsc. Liczba studentów na uczelni 31 grudnia 1995r. wynosiła ogółem 8518 (stacjonarnych 6496; zaocznych, dyplomantów, doktorantów 2022).

W roku 1995 zarejestrowano 11829 stałych czytelników, mających konta czytelnicze (w 1994r. - 9709, wzrost o 21,83%) oraz 25270 czytelników (w tym w OIN 354), którzy korzystali ze zbiorów w czytelnich (w 1994r. - 20964, wzrost o 20,54%). Wypożyczono ogółem 104252 pozycje (w 1994r. 61421, wzrost aż o 69,73%!!!, przy czym nie zrealizowano 18409 zamówień (w 1994r. -14074, wzrost o 30,8%). Udostępniono na miejscu 121465 pozycji (w tym w OIN 2122) (dla porównania w roku 1994 -101946, wzrost 19,15%). Należy zwrócić szczególną uwagę na postępujący z roku na rok proces wzrostu liczby czytelników i udostępnień w czytelnich, a szczególnie wypożyczeń miejscowych. Zespół pracowników Oddziału Udostępniania Zbiorów jest z roku na rok coraz bardziej obciążony obowiązkami obsługi czytelników: przede wszystkim w wypożyczalni, a następnie w czytelni czasopism (wzrost udostępnień o 22,29%) i czytelni ogólnej (wzrost o 16,38%).

Wypożyczalnia międzybiblioteczna w 1995r. funkcjonowała wg niezmiennych zasad. Dla czytelników Politechniki Poznańskiej sprowadzono z innych bibliotek 124 pozycje na 168 zamówionych (21 z bibliotek zagranicznych, 103 z krajowych). Czytelnikom innych bibliotek w kraju wypożyczono 1187 pozycji na 1423 zamówienia. Od marca 1996r. zaczęto korzystać z poczty elektronicznej w celu szybszego uzyskania informacji o poszukiwanych lub zamawianych dokumentach.

Prowadzone prace w magazynach druków zwartych i wydawnictw ciągłych: przemieszczenie ponad 3000 paczek, układanie, odkurzanie, spakowanie pozycji przemieszczenie na makulaturę i wywiezienie w wyniku przeprowadzonej selekcji.

Usługi kserograficzne prowadzono: nieodpłatnie dla potrzeb Biblioteki Głównej i instytutów PP oraz odpłatnie 36814 kopii za kwotę 3322,56 zł tj. 33,2 mln st. zł.

Wpływy za wystawienie kart bibliotecznych (8.467,00 zł) oraz nieterminowe zwroty i zgubienia książek (7605,67 zł) wyniosły razem 16.072,67 zł (160,73 mln st. zł).

5. SERWIS INFORMACYJNY

Zakres prac informacyjnych w roku akademickim dla studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych:

- (1) Udzielanie informacji ad hoc:
ogółem 20066 (1994r -17939, wzrost o 11,86%), w tym: katalogowych -11600, bibliotecznych - 7200, bibliograficznych -1260.
- (2) Opracowanie pisemne: zestawienia bibliograficzne tematyczne na podstawie katalogów oraz bibliografii.
- (3) Korzystanie z biblioteki elektronicznej:
 - (a) wyszukiwanie informacji z baz danych na CD-ROM:
ICONDA (1976 -1995), INSPEC (1989 -1995), ENVIRONMENT ABSTRACTS (1975-1995) oraz PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY (1986 -1994) - zakup w roku 1995;

- (b) na dyskietkach:
CURRENT CONTENTS with Abstracts ser. Physical, Chemical and Earth Sciences (od roku 1992) i ser. Engineering, Computing and Technology (od 1995r.), PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY (od r. 1993) POLSKIE WYDAWNICTWA CIĄGŁE (oznaczone numerem ISSN).

Od 15 listopada 1995r. uruchomiono, obok stanowiska CD-ROM w Czytelni OIN na Wildzie stanowisko w Czytelni Czasopism na Piotrowie, co zaowocowało bardzo znacznym wzrostem liczby zapytań i wyszukiwań bibliograficznych z jednej bazy i zestawień tematycznych z wszystkich baz będących w naszej dyspozycji.

Dla porównania przez 1994r. z baz CD-ROM skorzystało 10 użytkowników, a przez 6 miesięcy (XI.95 - IV.96) aż 128 użytkowników (to najbardziej syntetyczne dane).

Odnotowano także bardzo znaczny wzrost korzystania z CURRENT CONTENTS w 1995r. w stosunku do roku 1994: ponad trzykrotny (3,11) wzrost przeglądania serii CC i dziewiętnastokrotny (19,45!) wzrost wykorzystania materiałów (dyskietki, wydruki). Wśród korzystających są przede wszystkim pracownicy naukowcy, ale także coraz częściej studenci.

- (c) Wyszukiwanie danych z baz własnych opracowanych w Bibliotece Głównej PP: stanowisko wyszukiwawcze znajduje się w Bibliotece Głównej na Wildzie, bazy są dostępne w sieci Novell.

— BIBL-PP: bibliografia publikacji pracowników PP. Zarządzeniem Nr 2 Rektora PP z dnia 16 stycznia 1995r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy tworzeniu bibliografii pracowników Politechniki Poznańskiej wprowadzono obowiązek jej tworzenia począwszy od danych roku 1994. W roku 1995 uzyskano (w znacznej mierze przez poszukiwania zespołu bibliotecznego a minimalnie bezpośrednio od autorów) 1183 pozycje za rok 1994 na opublikowanych 1547 i 409 za rok 1995 na opublikowanych 1769. Kartoteka autorska dysponuje ogółem ok. 26.000 pozycji, baza danych w systemie LECH do roku 1994 ok. 17.500 pozycji. Dane z roku 1995 są zawarte w systemie micro CDS/ISIS (większe niż w systemie LECH możliwości wyszukiwawcze, np. wg rodzajów publikacji danego autora).

— SYMPO. KONFERENCJE: baza bibliograficzno-katalogowa tworzone wspólnie przez 60 bibliotek w kraju, od 1994r. w systemie micro CDS/ISIS, jest uzupełniana przez Bibliotekę Główną z materiałów znajdujących się w zbiorach Politechniki.

— LEKTURY: baza katalogowo-bibliograficzna lektur obowiązkowych i zalecanych na poszczególnych kierunkach PP, aktualizowana na kolejny rok akademicki.

- (d) Dostęp do katalogów innych bibliotek w sieci INTERNET, możliwość korzystania z poczty elektronicznej na Wildzie, informacja ogólna i katalogowa o zbiorach Biblioteki Głównej w serwisie WWW.

6. DYDAKTYKA. KONFERENCJE. SEMINARIA. SZKOLENIA I KURSY. WYSTAWY

- (1) Prowadzono zajęcia dydaktyczne z wpisem do indeksów:

- (a) dla studentów I roku z „przysposobienia bibliotecznego”, 65 grup-1944 studentów; 2 godz., 7 pracowników Biblioteki; łącznie 130 godz.;
- (b) dla studentów IV roku z „techniki korzystania z informacji naukowej”, 50 grup - 970 studentów; 3 godz. 4 pracowników Biblioteki, łącznie 150 godz.;
- (c) pogadanki dla uczniów szkół średnich jednorazowo (5 grup);
- (d) i praktyki studenckie jednomiesięczne dla 2 studentów II roku bibliotekoznawstwa.

- (2) Pracownicy uczestniczyli w 8 konferencjach naukowych; opracowano 2 referaty, 4 komunikaty.

20-22 września 1995, Łódź-Konopnica Biblioteka Główna Politechniki Łódzkiej	Konferencja ogólnopolska biblioteki politechnik nt. Zmiana miejsca i roli biblioteki w uczelni technicznej, jako efekt przeobrażeń w nauce, technice i gospodarce.
27-29 września 1995, Toruń Biblioteka Uniwersytecka	Konferencja ogólnopolska: Rola i funkcja nowoczesnej biblioteki akademickiej.
7-8 listopada 1995 Biblioteka Główna PW	Konferencja ogólnopolska nt. Zadania biblioteki wyższej uczelni technicznej wczoraj, dziś i jutro.
23-24 listopada 1995 Biblioteka Uniwersytecka	Konferencja ogólnopolska nt. Technologia CD-ROM w naukach humanistycznych i społecznych
11-12 grudnia 1995, Kraków Katedra IBiIN Uniwersytetu Jagiellońskiego	Konferencja międzynarodowa nt. Elektroniczna przyszłość bibliotek akademickich: International Conference ELECTRONIC FUTURE OF ACADEMIC LIBRARIES
28 luty-1 marca 1996, Wrocław BG i OINT PWr.	Konferencja kierownictw bibliotek politechnicznych nt. Stan i perspektywy komputeryzacji bibliotek wyższych uczelni technicznych w Polsce
20 marca 1996, Katowice Biblioteka Główna U ŚL	Konferencja ogólnopolska nt. Elektroniczna biblioteka dzisiaj. Nowoczesne serwisy i bazy danych w bibliotekach akademickich
13-14 czerwca 1996, Słupsk BG WESP; KIN PAN	Konferencja ogólnopolska nt. Zmiany w działalności usługowej, dydaktycznej i informacyjnej w bibliotekach WSP i innych
17-19 czerwca 1996, Białystok Biblioteka Główna Politechniki Białostockiej	Konferencja ogólnopolska nt. Zintegrowane systemy biblioteczne w aspekcie stworzenia jednolitego systemu informacyjnego

(3) Uczestnictwo w seminariach, szkoleniach i kursach mających na celu kształcenie ustawiczne w zakresie nowoczesnych technologii informacyjnych.

Najważniejsze:

4 października 1995 Poznań BG AR	Technologie multimedialne w badaniach, dydaktyce i doradztwie
20 październik 1995 Warszawa, IINTE	Użytkownicy Micro CDS/ISIS
15-18 listopada 1995 Zielona Góra SBP, WiMBP	Warsztaty komputerowe ogólnopolskie nt. Podstawy automatyzacji katalogów bibliotecznych: formaty, kartoteki wzorcowe, konwersja, retrokonwersja
27 listopada 1995 Warszawa, OPI KBN	Szkolenie: System SYNABA
11-12 marca 1996 Aalsmeer Niderlandy EBSCO	EBSCO: Information services. Warsztaty: Nowe elektroniczne techniki przekazu informacji bibliograficzno-źródłowej
20-24 maja 1996 Wrocław BG i OINT P Wr	Kurs: Mikrokomputerowe systemy biblioteczno-informacyjne

(4) Uczestnictwo — w ramach przygotowań do wprowadzania zintegrowanego systemu bibliotecznego z Fundacji A.W. Mellona — w zapoznawaniu się i testowaniu wstępnym

(rozpoznawczym), podstawowych modułów systemów ALEPH i HORIZON począwszy od listopada 1995r.

- (5) Oddział Informacji Naukowej zorganizował, z inicjatywy Wydaw. Nauk.-Techn., na terenie Uczelni „Wystawę książki naukowo-technicznej” połączoną ze sprzedażą, 9-11 października 1995r.

7. PROJEKTY

- (1) Biblioteka uczestniczy drugi rok w realizacji Projektu TEMPUS Jep + nr 7853-94 „Integracja polskich i zachodnich bibliotek uniwersytetów technicznych w zakresie automatyzacji prac informacyjnych”. W r. 1996 z funduszu Projektu przewidziano szkoleniowe wyjazdy zagraniczne dotyczące bibliotecznego systemu komputerowego i nowych technologii informacyjno-bibliotecznych: 2 osoby (3-11 czerwca 1996r., Belgia, Universite Catholique de Louvain); 1 osoba (18-25 czerwca 1996r., Niemcy, Fachhochschule für Technik und Wirtschaft, Berlin); 1 osoba (2-9 września 1996, Anglia LIBTECH' 96, Londyn).
- (2) Biblioteka uczestniczy w przygotowaniach (szkoleniach, konsultacjach, testach) do wdrażania zintegrowanego systemu bibliotecznego HORIZON, wynegocjowanego przez Fundację Poznańskich Bibliotek Naukowych, ze środków Fundacji A.W. Mellona.
- (3) Opracowano projekt „Struktura i korzystanie z własnej bazy danych” BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ (listopad 1995r.). Do bazy danych wykorzystano pakiet programu micro CDS/ ISIS w wersji sieciowej. Projekt jest wdrażany przez Oddział Informacji Naukowej.

8. PRACE I PROPOZYCJE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ • PRZYGOTOWANIA DO RESTRUKTURYZACJI

W pierwszym kwartale 1996r. ułożono — w ramach Uczelnianej Sieci Komputerowej wewnętrzzbudynkową sieć przy zastosowaniu nieekranowej skrętki symetrycznej w Bibliotece Głównej na Wildzie; w r. 1997 w czytelnich BG i bibliotekach instytutowych na Piotrowie. Prace te prowadzone w ramach Programu Informatyzacji Uczelni. Sieć BG zostanie wkrótce włączona bezpośrednio do sieci kampusu „Wilda” za pośrednictwem superkoncentratora sieciowego. Połączenie z siecią kampusową jest realizowane za pośrednictwem światłowodowego panelu dystrybucyjnego.

Trwają konsultacje wewnętrzne i analizy mające na celu dokonanie restrukturyzacji. Podstawę stanowią dwa dokumenty, które przedłożono Prorektorowi ds. Rozwoju Uczelni i Dyrektorowi Administracyjnemu:

- (1) Proces restrukturyzacji Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej. Struktura organizacyjna Biblioteki Głównej PP: propozycja (z 9 czerwca 1995r.).
- (2) Sieć bibliotek instytutowych Politechniki Poznańskiej: stan obecny [i] wstępna propozycja restrukturyzacji (z 13 czerwca 1995r.).

9. WIZYTY GOŚCI ZAGRANICZNYCH

6 września 1995 Przedstawiciele systemu HORIZON: Firma Dynix Deutschland GmbH; president i vice president

28 września 1995 Przedstawiciel Fundacji A.W. Mellona

Oprac. Dyrektor Biblioteki Głównej PP
mgr Halina Ganińska, kustosz dypl.

Poznań, 15 maja 1996